

Notă Informativă

la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea

Planului Național de Armonizare a Legislației pentru anul 2016

Începînd cu 1 septembrie 2014, transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene în dreptul intern constituie o exigență care derivă din prevederile Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte.

Implementarea Acordului de Asociere (AA) se bazează pe asumarea progresivă și dinamică a obligațiilor juridice care rezultă din calitatea de stat asociat al UE (preluarea *acquis*-ului UE), inclusiv sub aspectul asigurării aplicării eficiente și efective a legislației armonizate.

Obligația de armonizare a legislației naționale la Dreptul UE, potrivit principiilor de armonizare treptată și dinamică este consfințită la articolele 448 și 449 ale Acordului de Asociere, dar și în anexele la acest Acord. Articolul 448 al AA prevede că „RM realizează apropierea treptată a legislației sale de Dreptul UE și de instrumentele internaționale menționate la prezentul acord...”. Dispoziții distincte referitoare la procesul de armonizare le găsim la Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială” și Titlul V “Comerț și alte aspecte legate de comerț” ale AA. Ca parte a procesului de armonizare, Guvernul RM are obligația să retragă și să abroge legislația internă care este incompatibilă cu dreptul Uniunii sau cu legislația sa internă armonizată la dreptul UE (art.407 AA).

Obligația de armonizare derivă și din Acordurile sectoriale de integrare europeană care reglementează relațiile Republicii Moldova cu UE și statele sale membre în domeniul energetic și aerian, ale căror dispoziții prescriu obligații clare și eșalonate în timp de aliniere a legislației naționale în domeniile vizate.

În scopul asigurării unei monitorizări permanente și cuprinzătoare a îndeplinirii obligației de transpunere corectă a actelor UE în legislația națională, este utilizat de Ministerul Justiției Planul Național de Armonizare a Legislației (PNAL), document aprobat de Guvern, care asigură o evidență clară a stadiului îndeplinirii obligației de transpunere, fiind un instrument național anual, prin care fiecare autoritate își asumă actele UE din domeniul de competență și realizarea demersurilor necesare în vederea transunerii loiale a actelor UE în legislația națională, precum și promovarea spre aprobare/adoptare a actelor normative naționale de transpunere.

Elaborarea PNAL pentru anul 2016 s-a realizat de Centrul de Armonizare a Legislației împreună cu autoritățile de specialitate din cadrul Guvernului cu drept de inițiativă legislativă și cu atribuții în domeniile reglementate de legislația Uniunii Europene și are în vedere obligația de transpunere pe parcursul anului 2016 a actelor juridice ale UE, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, dar și stabilirea măsurilor legislative de transpunere pe care autoritățile de linie le vor iniția și promova în raport cu atribuțiile lor specifice și cu obiectul de reglementare al actelor UE.

Proiectul PNAL 2016 vine să programeze activitatea normativă a Guvernului pentru anul viitor în privința priorităților de armonizare legislativă, ca urmare a obligației de apropiere a legislației naționale de cea a UE, adaptare progresivă a cadrului legal la noile reglementări europene, precum și modificarea legislației naționale în vederea asigurării compatibilității acesteia cu dreptul UE, dar și retragerea legislației incompatibile cu normele europene.

PNAL 2016 cuprinde o serie de acte normative de transpunere care conțin norme de nivelul legii, iar rolul Parlamentului Republicii Moldova este fundamental în ceea ce privește reducerea riscului neîndeplinirii obligației de armonizare.

Progresul realizat în anul 2016, în privința transunerii actelor cu relevanță europeană urmează a fi asigurat în baza unei monitorizări trimestriale cuprinzătoare a îndeplinirii obligațiilor asumate, precum și informarea periodică a Executivului privind stadiul îndeplinirii obligațiilor de transpunere a actelor UE prin rapoarte trimestriale.

Monitorizarea transunerii corecte și la timp a actelor europene asumate în baza Planurilor Naționale de Armonizare constituie un obiectiv permanent al Centrului de Armonizare a Legislației, avînd în vedere calitatea sa de avizator principal al proiectelor de acte normative care preiau actele UE în baza expertizei de compatibilitate, fiind luate, inclusiv, măsuri de urmărire și raportare sistematică a eventualelor restanțe apărute.

Din punct de vedere al dreptului UE, proiectul PNAL 2016 acoperă diverse domenii de politici europene precum dreptul societăților comerciale, fiscalitate, servicii financiare, agricultură, mediu înconjurător, sănătate publică, societate informațională, ajutorul de stat sectorial, calitatea produselor, protecția drepturilor consumatorului, transporturi, etc.

La nivelul dreptului UE derivat, prezintă incidență directă actele legislative ale UE (regulamente, directive, decizii) și actele de ”soft law” (78 de acte UE), prevederi pe care autoritățile de linie își propun să le transpună la nivelul legislației naționale, obligîndu-se astfel să-și îndeplinească angajamentele legislative asumate față de UE. Astfel, proiectul PNAL 2016 programează armonizarea legislației naționale cu 29 de acte UE din Titlul IV ”Cooperare economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, 43 de acte UE din Titlul V ”Comerț și aspecte legate de comerț” ale Acordului de Asociere RM – UE și, respectiv, 6 acte din Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun între Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Măsurile legislative naționale care vor realiza transpunerea includ 63 de proiecte, dintre care 19 legi, 33 hotărîri de guvern și 11 acte departamentale; 42 sînt propuneri de acte noi, iar 21 acte de modificare.

În vederea asigurării clarității procesului și facilitării activității de monitorizare a progreselor sectoriale, acțiunile au fost sistematizate în compartimente ce corespund clasificatorului *acquis*-ului UE, precum și capitolelor din Acordul de Asociere cu UE. Structura cuprinde **15 domenii**: societăți comerciale, servicii financiare, fiscalitate, legislație vamală, agricultură și dezvoltare rurală, cooperarea în sectorul energetic, protecția consumatorului, drepturi de proprietate intelectuală, concurență, protecția mediului înconjurător, sănătate publică, societate informațională, comerț și aspecte legate de comerț, ocuparea forței de muncă, politică socială și asigurarea oportunităților egale, transporturi.

La nivel legislativ, Planul pentru 2016 propune armonizarea cu politicile UE a unor domenii importante reglementate de o serie de legi în vigoare, avînd în vedere necesitatea actualizării și adaptării acestora la noile reglementări europene, dar și asigurarea unei transpuneri complete a actelor europene în legislația menționată *infra*:

- Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;
- Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997;
- Legea nr. 1417-XIII din 17 decembrie 1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal;
- Legea nr. 1054-XIV din 16 iunie 2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal;
- Legea nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și carantina fitosanitară;
- Legea nr. 113 din 18 mai 2012 cu privire la stabilirea principiilor și a cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor;
- Legea regnului vegetal nr. 239-XVI din 8 noiembrie 2007;
- Legea nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007 cu privire la rețeaua ecologică;
- Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003;
- Legea nr. 1409-XIII din 17 decembrie 1997 cu privire la medicamente;
- Legea nr. 1456-XII din 25 mai 1993 cu privire la activitatea farmaceutică.

În domeniul societăților comerciale, cel al serviciilor bancare și financiare, legislației vamale, substanțelor chimice periculoase, protecției resurselor acvatice, construcțiilor și transportului aerian, armonizarea urmează va fi realizată prin intermediul unor propuneri de legi noi, după cum urmează:

- Legea contabilității;
- Legea privind activitatea de audit;
- Legea cu privire la activitatea bancară în Republica Moldova;
- Legea pentru supravegherea suplimentară a instituțiilor financiare care aparțin unui conglomerat financiar;
- Legea pentru aprobarea Codului Vamal al Republicii Moldova;
- Legea privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare;
- Legea privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase;
- Legea privind calitatea apei;
- Legea cu privire la aprobarea Codului urbanismului și construcțiilor;
- Legea privind aplicarea și publicarea listei transportatorilor aerieni supuși unei interdicții de exploatare în Uniunea Europeană și în Republica Moldova.

PNAL 2016 planifică elaborarea unui șir de acte subordonate legii, importante în privința punerii în aplicare efective a anumitor legi-cadru sau proiecte de legi-cadru care asigură transpunerea legislației europene:

- Legea nr. 171 din 12 iulie 2012 privind piața de capital;
- Legea nr. 139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat;
- Legea nr. 44 din 27 martie 2014 cu privire la etichetarea produselor cu impact energetic;
- Legea nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară;

- Legea nr. 228 din 29 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și carantina fitosanitară;
- Codul Muncii al Republicii Moldova;
- Legea nr. 186-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la securitatea și sănătatea în muncă;
- Proiectul Legii privind substanțele chimice;
- Proiectul Legii privind deșeurile;
- Proiectul Legii privind energia electrică;
- Proiectul Legii privind gazele naturale;
- Proiectul Legii privind securitatea aeronautică, etc.

Chiar dacă elaborarea și promovarea proiectelor de legi, hotărârilor de guvern, actelor departamentale care asigură transpunerea actelor europene se supun aceluiași reguli de tehnică legislativă, care sînt aplicate pentru orice text normativ, acestea urmează să întrunească anumite particularități proprii și să beneficieze de o procedură prioritară în cadrul consultărilor publice, avizelor ministerelor, aprobării/adoptării în Guvern și Parlament.

Centrul de Armonizare a Legislației va asigura controlul respectării obligațiilor europene și va verifica dacă actele naționale de transpunere respectă atât spiritul cît și litera normelor europene care sînt transpuse.

Controlul preluării actelor UE în ordinea juridică internă se va efectua în baza clauzelor de armonizare inserate în textul proiectului, prin intermediul Tabelelor de concordanță cu actele UE și a argumentelor pertinente menționate în Nota Informativă la proiectele naționale, evitîndu-se astfel riscul promovării unor acte normative neconforme și incompatibile cu dreptul UE.

În procesul de realizare a PNAL 2016, autoritățile de specialitate sînt chemate să efectueze o analiză juridică precisă și riguroasă a actelor europene care urmează a fi transpuse, compatibilitatea acestora cu dreptul național în vigoare, atingînd astfel de o manieră loială și completă rezultatul și obiectivele enunțate de legislația europeană.

Vladimir CEBOTARI

Ministru